

Guia didàctica

3r i 4t d'educació secundària

www.cinemadretsinfants.cat

// Cicle de Cinema dels Drets dels Infants

A BARCELONA ELS INFANTS NO ESTEU SOLS

2020 - 2021

UN MONSTRUO VIENE A VERME

Juan Antonio Bayona

Ajuntament de
Barcelona

ÍNDEX

PÀG.

<u>3</u>	1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS
<u>3</u>	1.1. Propòsit i enfocament
<u>4</u>	1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars
<u>6</u>	1.3. Drets a treballar
<u>6</u>	1.4. Marc legal relacionat
<u>9</u>	2. LA PEL·LÍCULA
<u>9</u>	2.1. Fitxa tècnica breu
<u>9</u>	2.2. Sinopsi de l'argument
<u>10</u>	2.3. Relacions entre pel·lícula, drets i competències bàsiques
<u>10</u>	2.3.1. Els drets vulnerats
<u>12</u>	2.3.2. Interacció com a eina per prendre consciència dels sentiments
<u>13</u>	2.3.3. Identitat i autonomia: valoració dels interessos personals i del benestar propi
<u>14</u>	3. PROPOSTA PEDAGÒGICA
<u>14</u>	3.1. Plantejament general
<u>14</u>	3.2. Per anar al cinema
<u>16</u>	3.3. Del cinema a l'aula
<u>19</u>	3.4. De l'aula al món
<u>19</u>	3.5. Recull de creacions escolars
<u>19</u>	3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat
<u>20</u>	4. MATERIAL COMPLEMENTARI
<u>20</u>	4.1. Enllaços d'interès
<u>20</u>	4.2. Bibliografia i filmografia

1. CICLE DE CINEMA DELS DRETS DELS INFANTS

1.1. Propòsit i enfocament

La soledat és una qualitat humana que cal cultivar, preservar i respectar durant les diferents etapes de creixement, però sempre de forma adequada. Els drets de la infància ens remeten a la protecció i l'empara dels nens i les nenes, i els nois i les noies que pateixen circumstàncies d'aïllament social i necessiten recursos per fer-hi front. Les institucions públiques han de garantir, de manera universal, la vivència sana de la soledat i la cerca de solucions quan es donen casos de solitud no desitjada. També hi juga un paper clau l'entorn immediat de cada infant i jove, sobretot la família i l'escola.

Amb el títol **A Barcelona els infants no esteu sols**, el Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI) de l'Ajuntament de Barcelona vol afavorir que els i les nenes, i els nois i les noies de Barcelona puguin connectar-se amb el seu jo interior, per comprovar les situacions que els provoquen isolament i amb quines estratègies poden abordar-ho. D'entrada, és crucial la certesa que sempre podran comptar amb una persona adulta, un servei o una institució que exerceixi funcions de guia i d'acollida.

L'edició 2020-21 del CCDI ofereix recursos per conèixer i debatre els drets dels infants vinculats a situacions i sensacions de **soledat** que viuen els nens i les nenes, i els nois i les noies de la ciutat. Han de saber on trobaran una mà que els acompanyi i els aculli. Els ajudarà partir de la legislació actual: Declaració Universal dels Drets Humans, Convenció sobre els Drets de l'Infant, Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, i Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona.

La pel·lícula per a 3r i 4t d'ESO és **Un monstruo viene a verme**, una superproducció del director barceloní de fama internacional Juan Antonio Bayona. En Connor té la mare molt malalta de càncer i ell porta les regnes de la casa. A l'escola se sent molt sol i també rep l'assetjament constant d'un grup de companys que l'increpa, l'insulta i el pega. Enmig de tot el dolor, el protagonista intenta superar les seves pors i fòbies amb l'ajuda d'un monstre imaginari que el porta a endinsar-se en els seus sentiments.

El recorregut pedagògic va de l'aula al cinema, del cinema a l'aula i de l'aula a la vida quotidiana i a l'entorn dels nois i les noies. Per facilitar-lo, el [web](#) disposa dels materials didàctics, les creacions de l'alumnat, i la informació sobre les sessions familiars, d'adolescents, i per a entitats socioeducatives i de lleure educatiu.

El **Cicle de Cinema dels Drets dels Infants (CCDI)** és un programa educatiu que promou el Departament de Promoció de la Infància de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona, engegat l'any 2000 en col·laboració amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona.

L'edició **2020-21** del CCDI ofereix recursos per treballar a l'aula els **drets dels infants** relacionats amb la **soledat**.

1.2. Competències bàsiques i relacions curriculars

1. Competència social i ciutadana

- Reconeixement dels drets individuals i col·lectius. Identificació i rebuig de les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació que afecten persones i col·lectius en el món actual.
- Coneixement de la Declaració Universal dels Drets Humans i d'altres documents de caràcter fonamental i universal i presa de consciència de la seva necessitat i vigència.
- Distinció i relació entre els drets individuals i drets col·lectius i entre els drets i deures, tot reconeixent el seu caràcter universal.
- Reconeixement de la ciutadania en la seva dimensió individual i social. Conceptualització i anàlisi dels principis ètics que estan a la base dels drets, deures i llibertats de les persones i dels col·lectius. Distinció entre normes jurídiques i morals i entre drets cívics i polítics.
- Anàlisi i rebuig de les causes que provoquen situacions de desigualtat, discriminació, marginació i injustícia social en el món, incidint en la privació dels infants del dret a l'educació.
- Identificació, anàlisi i rebuig de situacions d'incompliment dels drets humans a nivell local i global. Coneixement de mecanismes per combatre l'incompliment i la violació dels drets humans. Reflexió crítica sobre les garanties i límits dels drets i les llibertats.
- Conscienciació que cada persona organitza el món i expressa sentiments a partir de la seva llengua i cultura.

2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria

- Valoració de la dignitat, la llibertat i la responsabilitat en la presa de decisions, desenvolupant l'autonomia personal i l'autoestima.
- Valoració de la diversitat de les relacions afectives i sexuals des del respecte, la confiança, la igualtat i la capacitat de decisió, rebutjant els prejudicis i estereotips i les relacions basades en el domini de l'altre.
- Acceptació crítica de la identitat i els interessos personals, mostrant una actitud oberta a la transformació positiva.
- Identificació dels trets constitutius de la pròpia identitat, inclosa la identitat de gènere. Valoració dels interessos personals, del benestar propi i dels altres. Expressió i gestió de les pròpies emocions i autogestió de les pròpies conductes.
- Identificació i rebuig de comportaments i actituds discriminatòries (sexistes, misògines, homofòbiques, xenòfobes, de preponderància de la força física) en els diferents àmbits relacionals escolars i en les relacions personals i socials.

1. Competència social i ciutadana.
2. Competència d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria.
3. Competència d'aprendre a aprendre.
4. Competència digital.
5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
6. Competència artística i cultural.

- Desenvolupament de la capacitat crítica i la iniciativa personal per assumir la responsabilitat que implica l'ús de la llibertat d'elecció en la presa de decisions morals, identificant els diferents tipus de raonament implicats i reconeixent les coherències i contradiccions entre els judicis i les accions.

- Identificació de l'existència d'una consciència ètica, capaç d'orientar l'acció de manera lliure i racional i en el context de les llibertats i drets humans. Aplicació d'aquests principis amb una actitud responsable, solidària i cooperativa.

3. Competència d'aprendre a aprendre

- Desplegament d'una capacitat d'anàlisi i raonament que contribueixi a aprendre a buscar, seleccionar i utilitzar la informació de manera sistemàtica i crítica; i, alhora, a desenvolupar la capacitat d'empatia per comprendre la diversitat existent en el món.

- Participació activa en el disseny d'alternatives a problemes quotidians, socials i polítics, a través del treball cooperatiu i amb una actitud dialogant.

- Identificació i rebuig de situacions d'incompliment dels drets humans i de la infància a nivell global, i anàlisi de la situació a l'entorn proper, per mitjà de l'observació i la interpretació crítica de la realitat.

4. Competència digital

- Desenvolupament de diverses habilitats tot usant distints suports, incloent-hi la utilització de les TIC com a element essencial.

- Obtenció d'un bon domini de tots els llenguatges bàsics i de les seves pautes de descodificació, transferència i aplicació.

5. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

- Qüestionament i l'anàlisi crítica dels missatges audiovisuals de diferents mitjans de comunicació, per superar prejudicis i consolidar el pensament propi.

- Adquisició de coneixements i habilitats per saber comunicar oralment, per escrit i amb els llenguatges audiovisuals.

6. Competència artística i cultural

- Introducció del gust per la cultura cinematogràfica i la seva relació amb les arts.

- Anàlisi de films documentals o de ficció com a fonts històriques i llenguatges expressius que proporcionen diferents referents estètics i interpretacions de la realitat.

- Impuls de projectes artístics i creació col·lectiva de produccions visuals i audiovisuals de forma cooperativa i/o col·laborativa.

1. Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma.

2. Aprendre a pensar i a comunicar.

3. Aprendre a descobrir i tenir iniciativa.

4. Aprendre a conviure i habitar el món.

1.3. Drets a treballar

1. Dret dels infants a l'acompanyament en circumstàncies difícils i de desempara.
2. Dret dels infants a la protecció institucional quan són víctimes de *bullying*.

1.4. Marc legal relacionat

Declaració dels Drets de l'Infant

Principi 6. L'infant, per al desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, necessita amor i comprensió. Sempre que sigui possible, haurà de créixer a l'emparança i sota la responsabilitat de la seva mare i/o el seu pare i, en qualsevol cas, en un ambient d'afecte i de seguretat moral i material; llevat de circumstàncies excepcionals, l'infant de tendra edat no serà separat de la seva mare.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Article 9.3. Els estats membres han de respectar el dret de l'infant separat d'un dels seus pares o d'ambdós de tenir relacions personals i contacte directe amb tots dos regularment, tret de si això va contra el seu interès primordial.

Article 31.1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant al descans i a l'esplai, a lliurar-se al joc i a les activitats d'esbarjo adequades a la seva edat.

1. Dret dels infants a l'acompanyament en circumstàncies difícils i de desempara.

2. Dret dels infants a la protecció institucional quan són víctimes de *bullying*.

Article 39. Els estats membres han de prendre totes les mesures adequades per promoure la recuperació física i psicològica, i la reinserció social d'un infant víctima de qualsevol forma d'abandó, explotació, abús, tortura o qualsevol altra forma de tractament o càstig cruel, inhumà o degradant [...]. Aquesta recuperació i reinserció ha de tenir lloc en un ambient que protegeixi la salut, l'autoestima i la dignitat de l'infant.

Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència

Article 5. L'interès superior de l'infant o l'adolescent

3. L'interès superior de l'infant o l'adolescent ha d'ésser també el principi inspirador de totes les decisions i actuacions que el concerneixen adoptades i dutes a terme pels progenitors, pels titulars de la tutela o de la guarda, per les institucions públiques o privades encarregades de protegir-lo i d'assistir-lo o per l'autoritat judicial o administrativa.

4. Per a determinar l'interès superior de l'infant o l'adolescent se n'han d'atendre les necessitats i els drets, i s'ha de tenir compte la seva opinió, els seus anhels i aspiracions, i també la seva individualitat dins el marc familiar i social.

Article 8. Protecció contra els maltractaments

2. Els poders públics han de desenvolupar actuacions per a prevenir, tant en l'àmbit individual com en l'àmbit social, les formes més habituals de maltractament que es donin als diferents indrets i entorns sociodemogràfics de Catalunya.

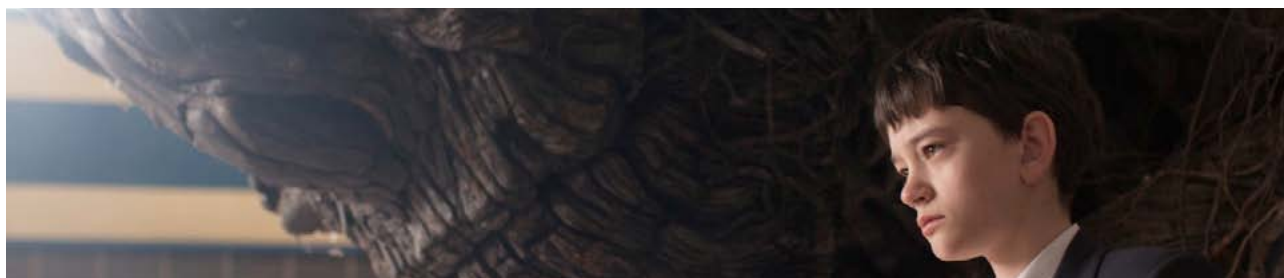
Article 12. Respecte i suport a les responsabilitats parentals

1. Els pares i les mares tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament dels fills menors d'edat.

Article 38. Drets de relació i convivència

1. Els infants i els adolescents tenen dret a viure amb llurs progenitors llevat dels casos en què la separació és necessària. També tenen dret a convida i a relacionar-se amb altres parents pròxims, especialment amb els avis.

2. Els infants i els adolescents tenen dret a mantenir un contacte directe amb els progenitors amb qui no conviuen.

Article 90. Protecció en l'àmbit de l'educació

1. Les administracions públiques han d'impulsar el desenvolupament d'actuacions adreçades al conjunt de la comunitat educativa que permetin prevenir, detectar i eradicar el maltractament a infants i adolescents, els comportaments violents, l'assetjament escolar i la violència masclista.

2. Els dissenys curriculars i els programes educatius han de tenir els continguts necessaris per a promoure l'educació en igualtat d'oportunitats i de gènere, respecte i tolerància, de manera que s'hi afavoreixi la prevenció d'actituds i situacions violentes, i també el coneixement dels drets de la infància.

Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona

Article 22. Infants i adolescents

Totes les persones menors d'edat tenen dret a tenir condicions d'existència que els permetin el seu desenvolupament integral.

En particular:

- a) Tenen dret a gaudir de la seva família en un marc de responsabilitat i protecció.
- b) Han de tenir garantits els recursos socials per al ple desenvolupament físic, mental, intel·lectual i ètic.
- f) Tenen dret a la prevenció i l'atenció davant de situacions de discriminació, risc o desemparament.

Legislació autonòmica i local que regula els drets dels infants:

1. Catalunya

[Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència \(íntegra\)](#).

2. Barcelona

[Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona \(íntegra\)](#).

2. LA PEL·LÍCULA

2.1. Fitxa tècnica breu

Títol original: *Un monstruo viene a verme* (*A Monster Calls*)

Direcció: Juan Antonio Bayona

Guió: Patrick Ness. Basat en la novel·la homònima de l'autor
Un monstruo viene a verme

Intèrprets: Lewis MacDougall, Sigourney Weaver, Felicity Jones,
Liam Neeson, Toby Kebbell, Geraldine Chaplin, James Melville, etc.

País de producció: Espanya

Any d'estrena: 2016

Durada: 100 minuts

Llargmetratge. Versió en castellà

2.2. Sinopsi de l'argument

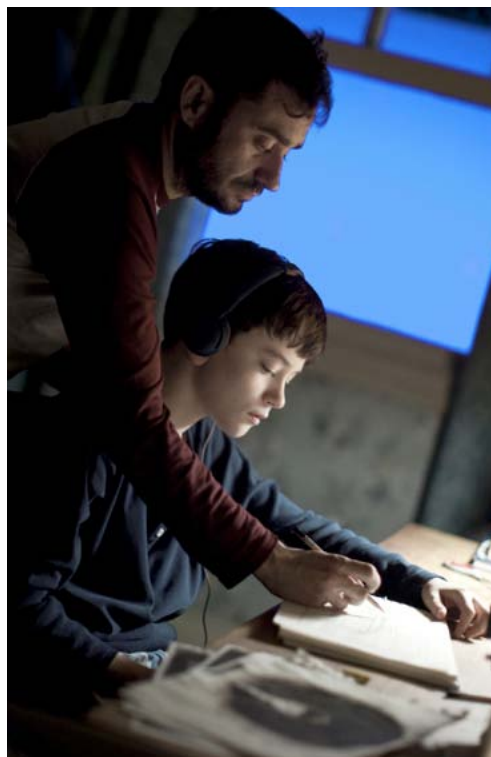
En Connor només té dotze anys però ha d'ocupar-se de portar les regnes de la llar familiar, perquè la seva mare està greument malalta de càncer. El pare, després del divorci, va acabar formant una altra família i ara viu als EUA. A més, a l'escola en Connor se sent molt aïllat i rep l'assetjament constant d'un grup de companys que l'increpa, l'insulta i el pega.

Tot plegat el fa entrar en una espiral d'angoixa i li desperta un gran torrent d'emocions, difícil de sostenir tot sol. Arriba un moment que la soledat i la impotència el desesperen i només troba consol i refugi en el dibuix.

Enmig de tot el dolor, el protagonista compta amb l'ajuda d'un monstre imaginari que li planteja reptes i l'acompanya a superar les pors i les fòbies que té. Aquest guia l'obliga a endinsar-se en els seus sentiments més íntims i a furgar en la seva força interior.

Totes aquestes fantasies donen suport a en Connor per tal que pugui fer front tant a la malaltia de la seva mare com a les imposicions de la seva àvia, una dona força freda i estricta però que estima molt a la seva filla i al seu nét.

[Tràiler](#)

2.3. Relacions entre pel·lícula, drets i competències bàsiques

2.3.1. Els drets vulnerats

En el conjunt de normatives i textos legals internacionals sobre els drets de la infància, no hi ha cap article que mencioni expressament la soledat no volguda que pateixen nens i nenes, nois i noies. Aquesta es fa especialment present quan perden un ésser tan estimat i fonamental en les seves vides com pot ser la mare. Aleshores apareixen sentiments de desempara, desprotecció, aïllament, desorientació, buidor, etc. que entronquen directament amb la sensació de solitud. Per tant, la legislació ho contempla quan parla de la necessitat d'amor i de comprensió, de l'emparança i la protecció, de l'interès superior i el benestar de cada infant, etc.

Si bé una de les característiques de la naturalesa humana és la soledat i no ha de ser negativa per si mateixa, de vegades arriba de manera abrupta i gens esperada, fins i tot quan no tocaria. Aquests casos aboquen els infants a situacions d'indefensió i de desesperança que, en un primer moment, sempre són molt complicats de gestionar emocionalment i també d'acompanyar. Es pot arribar a donar una sensació total d'estar sol o sola només per la pèrdua d'una persona molt estimada, que desapareix de la nostra vida quotidiana.

Un monstruo viene a verme desplega el sentiment de soledat del noi protagonista des d'una doble perspectiva: la creativa i la dolorosa. En Connor fa front a la solitud davant la malaltia i la imminent mort de la seva mare mitjançant la fantasia. Així és com crea i després interactua amb un monstre imaginari que es converteix en un mirall de si mateix, per ajudar-lo a conèixer-se millor i a furgar en els seus sentiments més profunds. El diàleg amb el monstre endinsa en Connor en un procés que el fa créixer i madurar, però que també li comporta dolor i sofriment, alhora que li proporciona companyia quan se sent més desvalgut.

Com en les històries que explica la criatura imaginària del film, on el bé i el mal es confonen, la soledat pot ser dura, però és necessària per a la maduració personal, sobretot per encaixar els moments durs de la vida. En tot procés d'autoconeixement, el creixement personal va sempre lligat a un cert grau de solitud. En la mateixa relació dual, la soledat és una gran font de creativitat. En Connor dibuixa i pinta les seves pors, les quals generen el monstre, però també crea l'espai de superació d'aquestes fòbies, d'alliberament emocional.

Un monstruo viene a verme desplega el sentiment de soledat del noi protagonista des d'una doble perspectiva: la creativa i la dolorosa. En Connor fa front a la solitud davant la malaltia i la imminent mort de la seva mare mitjançant la fantasia. Així és com crea i després interactua amb un monstre imaginari que es converteix en un mirall de si mateix, per ajudar-lo a conèixer-se millor i a furgar en els seus sentiments més profunds.

2. LA PEL·LÍCULA

La por i el patiment d'en Connor tenen una causa externa molt evident: l'agonia de la seva mare, malalta terminal de càncer. Sense la presència del pare (divorciat i vivint al EUA amb la seva nova família) i sense germans ni germanes, el protagonista de la pel·lícula ha de fer front tot sol a aquesta angoixa. A més, s'hi afegeix la incertesa de què serà d'ell quan la seva mare ja no hi sigui. La previsió d'anar-se'n a viure amb la seva àvia, una dona severa amb qui no s'entén, no el consola, ans al contrari. Tot plegat fa que, amb només dotze anys, en Connor hagi d'assumir fins i tot certes responsabilitats domèstiques i de cura que el sostreuen de la seva condició d'infant.

La desempara que imbueix a en Connor no pot considerar-se pròpiament una vulneració dels seus drets com a infant. L'abandó de la mare no és ni volgut ni per desídia ni per negligència, sinó per una causa major que li impossibilita fer-se càrrec del seu fill. Tampoc ni està ni es quedarà del tot sol. El noi protagonista té a prop a la seva àvia materna, encara que no li caigui bé i no s'entenguin massa. Serà ella qui li acabarà fent de tutora familiar, després d'un retrobament entre tots dos. El pare li mig ofereix anar-se'n amb ell als EUA, però la idea no convenç gens a en Connor.

L'única institució que apareix a la pel·lícula i que té responsabilitats en una situació de risc com la que viu en Connor és l'escola. Sense fer-ho explícit, el tracte que el professor dispensa al protagonista denota empatia cap a la situació delicada i sensible que està vivint el noi. Tot indica que el professorat és coneixedor de la malaltia de la mare i mostra una consideració especial envers el protagonista del film. En canvi, l'escola falla estrepitosament en "preveure, detectar i eradicar" l'assetjament que pateix en Connor per part d'un grupet de companys. Aquí es produeix una vulneració clara dels drets de l'infant i una falla de responsabilitat de l'autoritat educativa. Aquesta només assumeix aquest rol quan el conflicte amb els alumnes que exerceixen *bullying* ja ha sortit a la llum, perquè en Connor ha acabat reaccionant de manera violenta contra el grup d'assetjadors.

La por i el patiment d'en Connor tenen una causa externa molt evident: l'agonia de la seva mare, malalta terminal de càncer. Sense la presència del pare (divorciat i vivint al EUA amb la seva nova família) i sense germans ni germanes, el protagonista de la pel·lícula ha de fer front tot sol a aquesta angoixa. A més, s'hi afegeix la incertesa de què serà d'ell quan la seva mare ja no hi sigui.

2. LA PEL·LÍCULA

La violència desenfrenada de l'escena on ataca als companys de classe que el maltracten i la que desplega per destruir el saló de casa de l'àvia són manifestacions reals del monstre de ràbia que en Connor porta a dins. Amb una fúria desbocada, el noi expressa tant el dolor com la desesperança que l'inunden davant la mort imminent de la seva mare. La pel·lícula, en especial l'art de fer cinema de Bayona (nascut i crescut a Trinitat Vella), aconseguix fer visible aquest món de sentiments interiors de manera encertada, recurrent a la fantasia i als efectes especials. La màxima intensitat del recurs resideix en el malson recurrent on el noi no pot evitar que la terra engoleixi la seva mare, com a translació onírica del seu desig profund d'acabar amb el sofriment, encara que signifiqui la mort de qui més estima.

Amb **Un monstruo viene a verme**, la soledat entra en els dominis profunds de la intimitat subconscient: allí on habiten els monstres, parafrasejant el títol d'un conte molt conegut per a infants. El film parla de trobar-se sol i desvalgut en l'espai més exclusivament personal, on conviuen el bé i el mal amb la psique de cada individu.

2.3.2 Interacció com a eina per prendre consciència dels sentiments

Per superar la soledat no volguda, cal l'acompanyament d'algú. Davant de situacions conflictives que sobrepassin les capacitats de resolució dels infants, emergeix la necessitat de comptar amb altres persones. La socialització i l'acompanyament són claus per ajudar-los en moments de bloqueig mental o emocional. En Connor té la seva àvia, que també viu amb molt dolor l'agonia de la seva filla i poc pot ajudar, i circumstancialment hi ha el seu pare, que viatja des dels EUA per estar uns dies al seu costat, però de seguida ha de marxar. Per tant, no en fa prou.

Per això a **Un monstruo viene a verme** l'acompanyament emocional és sobretot interioritzat. El monstre és l'interlocutor del diàleg interior del noi. Com queda apuntat en el pla final de la pel·lícula, on en Connor descobreix el dibuix que va fer la seva mare quan era petita, el monstre és també un transsumpte d'ella, una figura que parla al noi en el seu nom. En la conversa quasi final entre mare i fill, davant la impossibilitat d'expressar-se d'en Connor, ella li diu que coneix els seus sentiments, que sap tot allò que li voldria dir però no pot, perquè el monstre que ella va crear no el deixarà sol. En Connor supera el bloqueig quan, conscient de la contradicció dels seus sentiments (vol i no vol que mori la mare), pot disgregar-los i entendre'ls. Només aleshores és capaç d'acabar dient a la seva mare que no vol que se'n vagi.

Per superar la soledat no volguda, cal l'acompanyament d'algú. Davant de situacions conflictives que sobrepassin les capacitats de resolució dels infants, emergeix la necessitat de comptar amb altres persones. La socialització i l'acompanyament són claus per ajudar-los en moments de bloqueig mental o emocional.

2. LA PEL·LÍCULA

Aquest aclariment de sentiments (catarsi) li permet també reconciliar-se amb la seva àvia, de qui comprèn que la fredor no sigui sinó el camuflatge del dolor que porta per la malaltia i la mort de la seva filla. El reconeixement del dolor mutu els reconforta i els uneix, i farà possible l'estima d'en Connor i la convivència posterior.

L'esclat violent contra el company que l'assetja també pot considerar-se una resolució dels conflictes emocionals que la situació familiar provoca a en Connor. No és fortuït que l'assetjador faci referència a: "la teva mare calba". El sentiment de culpabilitat que embarga en Connor com a autorecriminació pel desig inconscient que la seva mare mori li fa acceptar les agressions dels companys, com a càstig merescut. Quan comença a posar ordre a aquests sentiments, el protagonista descarrega en el company assetjador tota la ràbia i el dolor que sent. Encara immers en una soledat molt dolorosa, l'agressió apareix com a teràpia de xoc del protagonista. També li passa quan destrueix el saló de la casa de l'àvia.

2.3.3. Identitat i autonomia: valoració dels interessos personals i del benestar propi

El cultiu de la soledat és una font d'autoconeixement i d'autorealització personal. Com en tot procés d'introspecció, en Connor fa un viatge interior que li serveix per descobrir aspectes de si mateix que desconeixia. Els dos primers contes que li explica el monstre l'ajuden a reflexionar sobre el bé i el mal, i la justícia; i el tercer, sobre la invisibilitat. Aquest darrer el fa empoderar i posa de manifest la seva individualitat, si bé de manera contundent i violenta. Fins llavors, el protagonista es mostra socialment apoccat i taciturn, tot i que sorprenentment valent i vehement davant del monstre.

La individualitat alternativa d'en Connor, reprimida per les circumstàncies familiars, sorgeix de manera sensible un cop ha tocat fons en el seu capbussament interior. Assumit el dolor que sent, el seu jo ja no serà violent, sinó conscient i emotiu. El protagonista de **Un monstruo viene a verme** supera el costat fosc dels seus sentiments per reconèixer com és d'important la seva mare, i també l'amor que sent per ella i la necessitat de tenir-la al seu costat; tot i haver d'acceptar la inevitabilitat de la seva mort.

El cultiu de la soledat és una font d'autoconeixement i d'autorealització personal. Com en tot procés d'introspecció, en Connor fa un viatge interior que li serveix per descobrir aspectes de si mateix que desconeixia. Els dos primers contes que li explica el monstre l'ajuden a reflexionar sobre el bé i el mal, i la justícia; i el tercer, sobre la invisibilitat.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

3.1. Plantejament general

La seqüència didàctica que proposem al voltant de la pel·lícula **Un monstruo viene a verme** es conforma de cinc moments educatius complementaris:

1. Activitat prèvia a l'aula (1 hora).
2. Anada al cinema per participar a la sessió de projecció.
3. Activitat de creació a l'aula (entre 1 hora i 6 hores, com a màxim).
4. Acció de compartir al [web](#) les creacions de cada grup classe.
5. Possibles interaccions de l'alumnat a casa, amb la comunitat educativa i l'entorn.

3.2. Per anar al cinema

Abans d'anar al cinema amb el vostre grup classe, us suggerim portar a terme una activitat a l'aula d'una hora de durada. Us proposem dos enfocaments per triar el que més us convingui o bé idear-ne un altre:

1. Pluja d'idees i creació d'un joc de rols

L'activitat s'inicia amb una pluja d'idees sobre les concepcions prèvies de l'alumnat al voltant d'alguns dels temes centrals de la pel·lícula **Un monstruo viene a verme**:

1. Enumereu i expliqueu breument quines sensacions de soledat heu viscut fins a la vostra edat.
2. Com heu superat aquestes situacions? Amb quins suports heu comptat i per a què us han servit?
3. Com reaccioneu davant d'un amic o d'una amiga que s'ho està passant malament? Què feu perquè no es trobi sol o sola?
4. Quines són les vostres píndoles contra la solitud no volguda?

S'aconsella anar recollint a la pissarra tot el que surti. Per exemple, va bé que ho faci un/a alumne/a diferent cada cop que s'obri un tema. Cal apuntar almenys una aportació de cada alumne/a (10'). Un cop anotades totes les contribucions i encara amb el gran grup, convé fer una pausa per reagrupar-les per temes (5').

Tot seguit, arriba el moment d'organitzar el grup classe en cinc o sis equips el més equitatiu possible per tal de facilitar el treball conjunt.

1. Enumereu i expliqueu breument quines sensacions de soledat heu viscut fins a la vostra edat.

2. Com heu superat aquestes situacions? Amb quins suports heu comptat i per a què us han servit?

3. Com reaccioneu davant d'un amic o d'una amiga que s'ho està passant malament? Què feu perquè no es trobi sol o sola?

4. Quines són les vostres píndoles contra la solitud no volguda?

Cada subgrup tria un dels temes que hagi sortit de la pluja d'idees i se centrarà a desenvolupar-lo (10'). Quan cada equip té clar quina temàtica vol treballar, el professorat els proposa que ara s'inventin un personatge (un noi o una noia) que es trobi immers en el tema triat. Han de fer-ho comptant amb idees de tots i totes.

Per a cada protagonista del joc de rols, primer hauran de definir la seva situació i després establir a quin repte s'enfronta el personatge. D'aquesta manera, cada subgrup elaborarà el perfil del seu personatge, i entre tots i totes dissenyaran un joc de rols vinculat a la temàtica tractada (20').

En acabar l'activitat convé fer una reflexió de tancament que es troba explicada [en el punt 3 d'aquest apartat](#).

2. Dinàmica de frases provocadores

Es tracta d'una dinàmica basada en l'acció i el moviment dels i les participants que serveix per motivar la reflexió sobre les qüestions plantejades. Cal disposar d'un espai lliure d'obstacles per facilitar la mobilitat, dues cartolines grans penjades als dos extrems de l'espai (una diu 100% d'acord i l'altra 100% en desacord), i les frases provocadores apuntades en cartolines per separat.

Com a frases provocadores al voltant de la pel·lícula **Un monstruo viene a verme**, us proposem:

1. La fantasia és molt útil per fer front al dolor i les sensacions de solitud que guardem en el nostre interior.
2. Les històries ajuden a prendre consciència que no estem sols o soles.
3. La ràbia no porta enlloc, sempre cal apaivagar-la.
4. Tinc un monstre particular que em serveix de vàlvula d'escampament i fa de mirall de mi mateix/a.

També en podeu fer servir només tres o canviar-ne alguna.

Per començar la sessió, el professorat fa una presentació de la dinàmica i contextualitza la pel·lícula **Un monstruo viene a verme** (5). Tothom està dret, el/la docent llegeix o mostra la primera frase provocadora, i l'alumnat se situa a l'espai seguint l'eix: estic 100% d'acord o estic 100% en desacord. És possible que hi hagi alumnes que estiguin parcialment d'acord, llavors s'hauran de situar pel mig, cadascú en funció del seu grau d'acord o desacord. Quan tothom ha trobat el seu lloc en base a la primera frase, comença el debat: qui s'hagi posicionat en contra ha d'intentar convèncer l'alumnat a favor i viceversa. També convé que prenguin la paraula els i les alumnes situats al mig (10').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes.

1. La fantasia és molt útil per fer front al dolor i les sensacions de solitud que guardem en el nostre interior.

2. Les històries ajuden a prendre consciència que no estem sols o soles.

3. La ràbia no porta enlloc, sempre cal apaivagar-la.

4. Tinc un monstre particular que em serveix de vàlvula d'escampament i fa de mirall de mi mateix/a.

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

Amb cada frase, el professorat hauria d'apuntar tant la disposició general (nombre i percentatges aproximats de la situació de l'alumnat) com també les opinions que surten durant el debat. Abans de passar a la següent, es recomana fer un resum en un minut del debat generat.

És important dedicar uns 12' minuts a cada frase provocadora, des de l'enunciat fins a les conclusions passant per la disposició de l'alumnat en l'espai i el debat. Això vol dir una dedicació total de 48' per a totes quatre. Si no es disposa d'aquest temps, es poden triar tres de les frases.

3. En acabar l'activitat

Després de portar a terme l'activitat escollida convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que realitzarà cada grup classe a la sala de cinema. Per tant, cal seleccionar dos portaveus, preferiblement un noi i una noia (10'). Al final de la sessió, és recomanable que el professorat presenti la sinopsi i el [tràiler](#) del film **Un monstruo viene a verme** (5').

L'objectiu tant d'una opció com de l'altra és situar el context de la pel·lícula i els drets a treballar, per preparar l'anada al cinema entre tots i totes. Així mateix, és una bona oportunitat per extreure els elements claus que, en veu de dos portaveus, cada grup classe aportarà a la posada en comú.

3.3. Del cinema a l'aula

La fantasia com a teràpia per fer front a la soledat

Després d'anar a veure la pel·lícula, proposem portar a terme una activitat de creació a l'aula que es basa a subdividir el grup classe en quatre equips de treball. El punt de partida és que cada subgrup triï i tracti algun aspecte dels drets dels infants que han sortit reflectits a **Un monstruo viene a verme**:

1. Dret dels infants a l'acompanyament en circumstàncies difícils i de desampara.
2. Dret dels infants a la protecció institucional quan són víctimes de *bullying*.

Us suggerim que cada equip acabi plasmant la defensa del tema en forma d'espot de campanya de sensibilització, que podria concretar-se en un cartell, una peça d'àudio o un vídeo. Cada format ofereix unes possibilitats diferents que poden influir en la tria final.

*Després de fer l'activitat escollida convé fer una reflexió de tancament. Aquesta pot servir per estructurar el contingut de l'aportació que farà cada grup classe a la sala de cinema. Al final de la sessió, el professorat pot presentar la sinopsi i el [tràiler](#) del film **Un monstruo viene a verme**.*

3. PROPOSTA PEDAGÒGICA

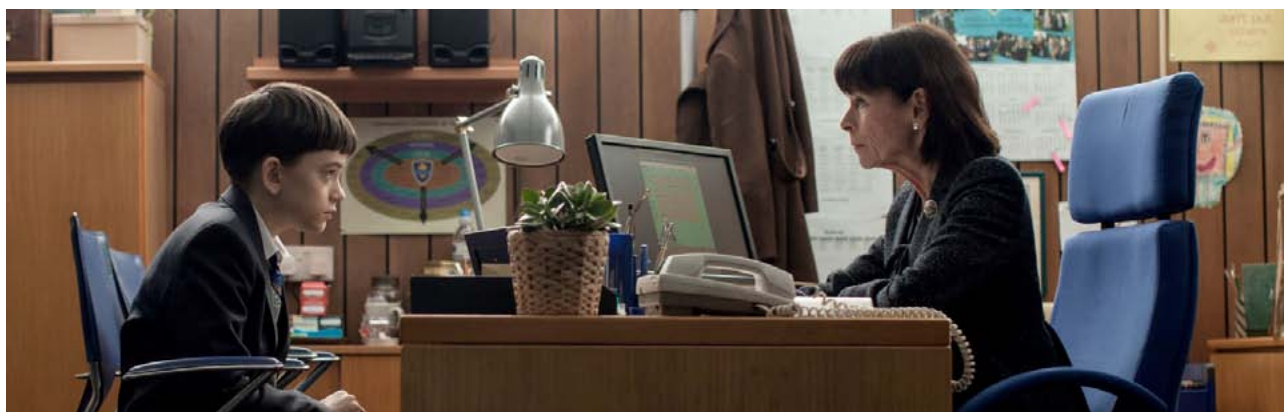
En un primer moment, cada grup trasllada seqüències clau de la pel·lícula **Un monstruo viene a verme** a qüestions que vulguin tractar en la seva creació final. Tot seguit, cada equip fa una immersió en el significat dels aspectes que abordarà sobre els drets dels infants relacionats amb la soledat no volguda: pensa i defineix un eslògan de campanya per defensar-los. Un cop acotat l'eslògan, ha d'escollir el format de la campanya: cartell, peça d'àudio o vídeo.

Per als cartells, es pot fer servir un full DIN-A3 o bé una cartolina. Després caldrà fotografiar-los o bé escanejar-los abans de compartir-los al [web](#). Els cartells es poden treballar amb la tècnica plàstica que es consideri més adient. En el cas de les peces d'àudio o els vídeos, es recomana fer servir un dispositiu mòbil accessible (telèfon, tauleta, càmera, etc.). La gravació anirà bé plantejar-la en fals directe (tot seguit) o bé gravant fent servir la pausa.

Per publicar-les al [web](#), es pot triar entre enviar per separat les campanyes de sensibilització dels equips de cada grup classe o bé ajuntar-les totes en una sola presentació en format digital.

És possible desenvolupar aquesta activitat en una sola sessió d'una hora de classe si prèviament s'organitzen els equips, es tria quina temàtica tracta cadascun i s'orienten els temes amb les qüestions sorgides en el visionat del film i la posada en comú. A la primera part de la sessió, els quatre subgrups dissenyen les campanyes de sensibilització i durant l'altra realitzen cada una de les creacions, bé sigui en forma de cartell, peça d'àudio o vídeo.

Recomanem que l'activitat de creació a l'aula adopti un tractament transversal al currículum i es desplegui en diverses sessions. La durada ideal és entre un mínim de tres i un màxim de sis hores lectives. Així es dona pes als drets a treballar i l'anàlisi del film, la reflexió individual i col·lectiva, l'elaboració i posada en comú de les creacions en grup, i la recollida d'idees al llarg del procés.

QUADRE RESUM: DEL CINEMA A L'AULA*

DURADA	PROCEDIMENTS	CONTINGUTS
1 hora	Creació dels subgrups i distribució de tasques. Explicació de l'activitat de creació d'una campanya de sensibilització.	Cada grup tria el tema que vol explorar i relaciona les escenes de la pel·lícula amb les situacions o qüestions a tractar.
1 hora	Treball per equips. Reflexió per crear un punt de vista sobre el tema escollit. Tria del format de la campanya.	Pluja d'idees i elaboració de l'eslògan. Pros i contres de cada possible format: cartell, peça d'àudio o vídeo.
1 a 2 hores	Treball per equips per concebre l'eslògan i definir el format final de l'espot de campanya (cartell, peça d'àudio o vídeo).	Definició i disseny de l'eslògan definitiu i també de la producció final de la campanya de sensibilització.
1 a 2 hores	Treball per equips per elaborar l'espot de la campanya de sensibilització dissenyada. Presentació de cada creació al grup classe.	Realització del cartell, la peça d'àudio o el vídeo que plasma la campanya. Preparació de cada presentació.

*Aquesta activitat es pot fer en una sola sessió, però es proposa un desplegament més minuciós per aprofundir en els drets a treballar a l'aula.

3.4. De l'aula al món

Un cop realitzada l'activitat de creació a l'aula i enviats els resultats per publicar-los al [web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#), us suggerim alguna petita acció per portar a terme en col·laboració amb les famílies del vostre alumnat. L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de situacions d'aïllament i de soledat no volguda que podeu arribar a viure a la vostra edat.
2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa la protecció contra l'aïllament i el desemparament per a nois i noies de la vostra edat.
3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **A Barcelona els infants no esteu sols**.

Si és possible, us aconsellem que visiteu amb l'alumnat l'apartat [Creacions escolars del web](#) i proposeu a les famílies entrar-hi.

3.5. Recull de creacions escolars

Un cop finalitzada l'activitat creativa a l'aula, cada grup classe ens farà arribar les creacions dels seus subgrups de treball per email, Dropbox, WeTransfer o similar. Així anirem organitzant els resultats aportats per part de cada escola i els compartirem al [web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#).

Des de l'apartat [Creacions escolars](#), podreu accedir tant als vostres treballs de creació com als de la resta d'escoles participants, que estaran organitzats per nivells educatius.

Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

3.6. Qüestionari d'avaluació per al professorat

Quan ja hàgiu portat a terme amb l'alumnat totes les passes de la seqüència didàctica plantejada, us enviarem per correu electrònic un qüestionari d'avaluació que podreu omplir directament en línia. Per a qualsevol dubte, podeu contactar-nos a teleduca@teleduca.org o bé al telèfon 93 450 98 26.

Us agraïm la vostra col·laboració en acompanyar el treball reflexiu i creatiu dels drets dels infants als centres escolars i esperem les vostres aportacions per anar millorant any rere any.

L'objectiu és connectar els aprenentatges i l'experiència viscuda amb la vida quotidiana i la immersió en l'entorn.

1. Cercar i després portar a classe fotografies, il·lustracions o dibuixos de situacions d'aïllament i de soledat no volguda que podeu arribar a viure a la vostra edat.

2. Aportar un parell d'idees comentades a casa sobre què significa la protecció contra l'aïllament i el desemparament per a nois i noies de la vostra edat.

3. Compartir a l'aula llibres de la biblioteca de casa relacionats amb la temàtica **A Barcelona els infants no esteu sols**.

4. MATERIAL COMPLEMENTARI

4.1. Enllaços d'interès

Podeu trobar més informació a:

- [Web del Cicle de Cinema dels Drets dels Infants](#)
- [Web d'Infància de l'Ajuntament de Barcelona](#)

Textos legislatius al web de l'Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona (lectura fàcil):

- [Declaració Universal dels Drets Humans](#)
- [Convenció sobre els Drets de l'Infant](#)
- [Carta de Ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona](#)

Altres:

- [Llei Orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència](#)
- [Llei dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència](#)
- [Observatori dels Drets de la Infància](#)
- [Observatori de la soledat de Barcelona](#)
- [La solitud en nens i adolescents: factors implicats i conseqüències](#)
- [Ciutat Cuidadora](#)
- [Entrevista a Juan Antonio Bayona a *Late Motiv* sobre *Un monstruo viene a verme*](#)
- [Making of de construcció del monstre i primeres proves](#)
- [Go behind the scenes of 'A Monster Calls'](#)
- [Un monstruo viene a verme - making of](#)
- [JA Bayona: *Un monstruo viene a verme* "es una verdad dolorosa pero curativa"](#)

4.2. Bibliografia i filmografia

Bibliografia

- Frank, A. (2018). *Diari d'Anna Frank*. Barcelona: DeBolsillo
- Liao, J. (2008). *Hermosa soledad*. Granada: Barbara Fiore
- Ness, P. (2016). *Un monstre em ve a veure*. Carcaixent: Sembra Llibres
- Thompson, L. (2017). *L'imprevist cas del noi a la peixera*. Barcelona: Fanbooks
- Sierra i Fabra, J. (2009). *La resta és silenci*. Barcelona: Abacus

Filmografia

- [El niño de la bicicleta](#). Jean-Pierre i Luc Dardenne (dir.). Bèlgica, 2011

